

Garnalenvisser Nico na 60 jaar voorgoed aan wal

‘WIJ ZIEN ER GEEN TOEKOMST MEER IN’

Garnalenvisser Nico Letsch (70) werkte bijna zestig jaar op zee, trotseerde de hoogste golven en kon zich altijd redden. Nu hebben de strenge regels, het stikstofbeleid, de hoge investeringskosten en het personeelsgebrek hem genekt. Zijn vissersboot SCH-43 staat te koop. Zijn zoon, die het stokje zou overnemen, is ander werk gaan doen. “Het doet zeer, maar we zien er geen toekomst meer in.”

Als garnalenvisser Nico zijn huis uitstapt, kan hij via een doorkijkje van de Datheenstraat de haven van Scheveningen zien liggen. In de verte de masten van de boten. Plakkerig zeezout tegen de romp. Klingelende katrollen en zwiepend scheepstouw. Een noordwestenwind kracht 6 jaagt door de trekgangen. Met dit weer zou hij vroeger niet zijn uitgevaren. Niet vanwege de 6 Beaufort; hij heeft wel erger meegemaakt. Het gaat om de richting. “Met noordwest heeft het geen zin. Bij zuidwest is er niks aan de hand.” ‘Vroeger’ is nog maar zo’n vijf maanden geleden.

VUURDOOP MET 13 JAAR

Van zijn huis naar de haven; het is de gang die hij decennialang in het holst van de zondagnacht heeft gemaakt, onder het schijnsel van de vuurtoren. Dertien jaar was Nico toen hij begon als visserman. Zijn eerste reis op een trawler herinnert hij zich nog goed. “We hadden meteen windkracht 11. Een vuurdoop; ik was twee dagen zeeziek. Ik moest koffie opschenken, schoonmaken en vege. Als ik bij de kooien van de bemanning kwam, gooiden ze hun asbak leeg voor mijn neus op de grond: ‘Hier jongen, raap eens op.’ Toen mijn ouders dat later hoorden,

zeiden ze: 'Blijf maar thuis'. Ik ben vervolgens met mijn vader op zijn vissersboot, de SCH-31, gaan varen."

'EEN PRACHTIG BEROEP'

Een zwart-witfoto getuigt van de dertienjarige Nico op het dek. Klein, maar verbeterd. Hij is al jong gehard: gewend aan kou, vroeg zijn bed uit, dagen achtereen vrijwel geen slaap en zwaar werk, want in die tijd ging nog veel handmatig. Toch vindt Nico het een prachtig beroep: "Ik heb het altijd met plezier gedaan. Vooral vroeger. Vanwege de vrijheid. Een quotum was er nog niet. Regels evenmin. Je mocht vissen waar je wilde. We visten niet alleen op garnalen, maar ook op tong en kabeljauw. Het was spannend, omdat je nooit wist wat je tegenkwam. Overal hadden we onze eigen geheime plekjes. Dat kan nu niet meer, want met het AIS-volgsysteem weten andere schepen precies waar je zit."

NOOIT BANG GEWEEST

In de jaren 80 begon Nico voor zichzelf. Elke week was hij van zondag tot en met donderdag op zee. "Aan slapen kom je nauwelijks toe, want je bent steeds alert. Dan hoorde ik weer een schokje tegen het schip of de motor die een verkeerde slag maakte en was ik meteen wakker." Hoe onberekenbaar een woeste zee ook kan zijn, bang is Nico nooit geweest. "Een vliegtuig krijg je mij niet in. Ik heb nooit gevlogen: dat durf ik niet. Als je met een schip motorpech krijgt, ga je voor anker, maar een vliegtuig stort neer. Met varen is het belangrijkste dat je niet in paniek raakt. Ik heb meegemaakt dat het licht uitviel, we in het pikdonker op zee voeren en niet meer konden sturen. Met een zaklampje ging ik de machinekamer in om te kijken hoe ik het kon repareren. Zo red je jezelf."

'IK BEN NIET GELOVIG, MAAR...'

Zeven jaar geleden deed Nico een gruwelijke vondst op zee. "De matroos die met me mee was, begon te schreeuwen en gillen. Hij zag twee schoenen in het

visnet steken. Het bleek het dode lichaam van een vermiste oogarts te zijn. Dat soort dingen blijven je wel bij." Zoals ook zijn oma, die in het ziekenhuis lag met een gebroken heup. "Ik had haar een tijd niet gezien, was jong en ging liever stappen. Maar ineens veranderde dat. Ik was op zee en ze zat maar in mijn kop. Ik moet naar omaatje, dacht ik steeds. Toen ik aan wal was en haar bezocht, zwaaide ze me uit alsof ze me nooit meer zou zien. Kort erna overleed ze. Bij mijn andere oma, die haar pols brak, ging het precies hetzelfde. Ik ben niet gelovig, maar soms lijkt het alsof dingen van boven bestuurd worden."

'MIJN ZOON ZOU HET OVERNEMEN'

Elf jaar lang voer Nico met zijn zoon Nico junior. "We vulden elkaar perfect aan. Ik was van plan het na mijn zeventigste wat rustiger aan te doen. Mijn zoon zou het overnemen. Ik liet drie jaar geleden een nieuw vissersbootje voor hem bouwen. Het voldoet aan alle regels. Helaas is het er niet van gekomen.

We zien er geen toekomst in. Niet alleen moet je voortdurend nieuwe investeringen doen en komen er steeds weer regels bij, ook goede matrozen zijn niet te vinden. En met slecht personeel verdien je niks. Ik had vroeger mijn maat Jan Pronk. Jan de Vuurtoren was zijn bijnaam, omdat

zijn vader vuurtorenwachter op Scheveningen was. Op hem kon je bouwen. Al had hij 39 graden koorts, hij ging mee. Een taaie was het. Zo vind je ze tegenwoordig niet meer. Mijn zoon heeft nu een baan bij Rijkswaterstaat. Dat biedt meer zekerheid."

'HET DOET ZEER'

Het nieuwe hekkottertje SCH-43 Alida Jolanda, vernoemd naar Nico's moeder en vrouw, staat nu te koop en ligt in de vissershaven te wachten op een nieuwe eigenaar. "Het doet wel zeer", zucht Nico. Elke dag gaat hij even naar de vissershaven. "Kijken hoe de boot erbij ligt, even naar het zeetje. Soms vaar ik een stuk met mijn zoon om het schip draaiende te houden. We hopen op een koper die er nog wel brood in ziet." ■

